

AVAN/05 **Compartir malestars, explorar;**

AVAN/05 Compartir malestars, explorar;

Els malestars que afecten la societat rural actual no es poden comprendre ni abordar només des de les lògiques tradicionals. Sovint, aquestes mirades parteixen d'un relat institucional que tendeix a fixar el món rural en un estat estàtic o de mera conservació, invisibilitzant les tensions vives, la fragilitat dels vincles i la complexitat emocional que travessa moltes comunitats.

Parlar de **malestars** és obrir un espai per mirar el que sovint es reprimeix o es maquilla: la soledat, el cansament, la sensació de buit, el conflicte intergeneracional, la desconexió simbòlica, les relacions trencades.

Compartir malestars no significa quedar-se en la queixa, sinó reconèixer-los com a experiència comuna i explorar formes de canalitzar-los col·lectivament. És posar nom a allò que ens travessa per desactivar la culpabilització individual i començar a construir una comprensió compartida del que ens passa.

Explorar com el cos pot expressar allò que no té paraules, altres maneres d'estar juntes, els espais on el coneixement i la cura s'entreteixen.

És imprescindible pensar el món rural des de la contemporaneïtat, no com un decorat que cal preservar, sinó com un espai en disputa, en moviment, obert al conflicte i a la creació. Les **pràctiques artístiques** poden obrir aquest camp d'exploració: no com una solució, sinó com una eina per a la imaginació col·lectiva. Espais on la vulnerabilitat no s'amaga sinó que s'escolta, on el malestar es transforma en pregunta, per començar a caminar plegats cap a formes de vida més habitables, més justes i més sinceres.

avan espais rurals
de recerca
contemporània

Castelló - Dijous 18 de setembre

Sala d'Actes de la Facultat de Ciències Humanes i Socials (HA1012CC)

11:00 h **Benvinguda i Presentació Programa AVAN/05**

Vicerectora de Cultura, Llengües i Societat: Na Carmen Lázaro

Albert López Monfort, Coordinador SASC

Representants del ajuntaments participants

11:30 h **Conversa amb Antonio Méndez Rubio**

Una proposta per activar el pensament des del malestar que mou, des de la comunitat que escolta i des de la necessitat urgent de repensar les nostres vides més enllà de la inèrcia productiva.

Antonio Méndez Rubio és poeta, assagista i professor. La seua trajectòria combina la investigació crítica en cultura, política i pensament contemporani amb una pràctica poètica d'arrel radical i compromesa.

13:30 h Dinar - Cafetería FCHS

16:00 h **Comença la ruta!**

Eixida autobús - Garita del guardia

VIVER – Futur aturat

Amador Fernández-Savater

«La política hauria de ser l'art de construir futurs comuns, no la mera administració del passat.»

Les narratives institucionals tendeixen a immobilitzar la ruralitat en una imatge d'exhibició perpètua: esportivitzada com a reclam, festivalitzada com a entreteniment, o idealitzada com a patrimoni per al turisme. Lluny de promoure cap canvi real, aquesta gestió de la imatge administra una impossibilitat permanent. S'hi desactiva simbòlicament el potencial transformador del territori, i amb ell s'ofega la creativitat i la urgència de provar altres formes de vida.

Pensar el món rural des de la creació artística, en canvi, permet obrir preguntes, activar imaginaris i projectar futurs compartits. És des d'aquesta obertura que pot començar una veritable transformació, una realitat que no s'arrela en la nostàlgia sinó en la invenció col·lectiva de futurs vius. L'art esdevé així un gest polític, un espai de complicitats, de resistència i de desig, on la ruralitat es reivindica conscient, mòbil i en diàleg constant amb el present.

Laura Marte

(Barcelona, 1976) Artista i investigadora, desenvolupa projectes dins de l'àmbit relacional i conceptual, articulats a través de pràctiques col·laboratives, formats múltiples i una mirada feminista. Qüestiona els imaginaris que conformen la normalitat des de perspectives visuals, polítiques i sensibles, amb una atenció especial a la relació del subjecte amb l'espai públic, assumint una responsabilitat crítica amb el lloc i el moment que habita.

Ortèsia Cabrera

(Amposta, 1989) Artista, escriptora, comissària i militant, ha participat en projectes amb un fort component de crítica social i política des de diversos camps de la creació contemporània.

'Ordeno desigualtats per fer de la violència bellesa, i n'articulo formes i conseqüències, matèria, llocs, espais i comunitats. Pintures, textos i relacions des d'un cos set voltes rebel (dona, trans, rural, catalana, de classe treballadora, neurodivergent, supervivent d'abusos sexuals en l'infància)'

Viver - Dijous 18 setembre

17:30 h Arribada a Viver

18:00 h **Compartir coneixements amb Ortèsia Cabrera**

Espai Cultural El Convento

La visibilització de narratives llegides des de les subjectivitats de gènere, raça, classe, capacitat, edat i colonialitat. Posar al centre les veus dels col·lectius i de les persones que gairebé mai no apareixen representades, i entendre la cultura no com a espais neutres, sinó com a terrenys de disputa, de resimbolització i de possibilitat.

19:30 h **Inauguració Projecte 'Rocha-Lácova' de Laura Marte**

Espai Cultural El Convento

A partir d'aquests termes arrelats a la localitat de Viver, i lligats a la idea de travessar amb dificultat, la mostra qüestiona les narratives institucionals que immobilitzen la ruralitat i proposa l'art com a eina per obrir imaginaris i construir futurs compartits.

Les obres de Laura Marte donen forma a les dificultats i malestars de la vida quotidiana a Viver, traslladats al terreny de la creació artística des d'una perspectiva de gènere.

MEDIADORES : Cristina Herrero i Eva Segura

21:00 h Sopar - *Baixos Casa Cultura*

23:30 h Allotjament - *Hotel Maria de Luna*

Exposició 'Rocha-Lácova' de Laura Marte

Fins el 18 de novembre 2025

Espai Cultural El Convento

De dimecres a diumenge de 10h a 14h.

Divendres i dissabte de 10h a 14h i de 17h a 20h

GELDO – Desarticular el rumor: joves, imaginari i deixar ser

Marina Garcés

«Als joves no cal donar-los veu, cal deixar d'apagar-los-la.»

Hi ha joves que viuen als pobles però que no hi són. No perquè no hi habiten, sinó perquè no encaixen: els seus imaginaris, els seus llenguatges i les seves formes de ser en el món no troben lloc en la narrativa col·lectiva. Sovint no són escoltats, són sospitosos; no són reconeguts, sinó assenyalats. Les seves maneres de viure i de mirar el món queden excloses, silenciades o directament demonitzades per un relat local que prefereix entretenir-los o sovint invisibilitzar-los abans que fer lloc al conflicte o a la diferència. Davant d'aquesta fractura, les pràctiques artístiques poden obrir espais de confiança on germinen altres formes d'estar, de ser. Espais que no parteixen de l'adaptació o la correcció, sinó de la trobada i la curiositat mútua. Però escoltar-los pot incomodar, pot esdevenir una forma radical de cura.

Quan l'art travessa/juga amb aquests vincles, deixa de ser una activitat d'entreteniment per esdevenir una pràctica radical. Una manera de trontollar els murs invisibles —la desconfiança, la fragmentació, l'individualisme— i fer lloc a allò compartit.

Javier Soligó

(Vilafranca, 1999) Graduat en Belles Arts (UPV) i Màster en Gestió Cultural (UPV-UV). És membre d'AVVAC i coordinador de la Mostra de Teatre Capsigrany. Premi Explorador Andrés 2022 amb VILAFRANCA 2021. Actualment desenvolupa el projecte Joc dels Possibles a la residència de Tragacete.

Melisa Vezhdieva

(Bulgaria) Graduada en Belles Arts per la Universitat de Saragossa, Actualment viu i estudia a Bilbao el Màster en Ceràmica: Art i Fundició. El seu treball explora l'afecte, les arrels i l'entorn. Ha participat en projectes com Geografia Poètica i el festi- val Landares.

Geldo - Divendres 19 setembre

09: 30 h Arribada a Geldo

10:00 h **Trobada In Itinere**

Castell Palau dels Ducs de Medinaceli

AVAN acollirà enguany el projecte In Itinere, un seminari itinerant per conèixer noves iniciatives en àrees rurals. Una sessió específica per compartir, visibilitzar i d'obrir un espai segur i col·lectiu on poder indagar els malestars que afecten les persones que impulsen projectes i processos culturals en l'àmbit rural, reconèixer-los i pensar juntes maneres més sostenibles i curoses de sostenir la cultura als pobles.

12:30 h **Inauguració Projecte ' No hi ha res escrit, tot està per fer' de Javier Soligó i Melisa Vezhdieva**

Castell Palau dels Ducs de Medinaceli

El rumor d'un camp de futbol aparentment abandonat ens porta fins a un espai d'apropiació comú. Un paisatge que conta la història d'una joventut que ha anat deixant petjades subtils, visibles per a qui contempla i està a l'escolta. Un terreny que encara s'ofereix perquè trobes el teu lloc en el relat col·lectiu. L'amistat et permet imaginar altres mons, assajar-los, i obrir-te a noves possibilitats.

MEDIADORES : Celia Viñado i David Moreno

14:00 h Dinar - *Castell Palau dels Ducs de Medinaceli*

Exposició 'No hi ha res escrit, tot està per fer' de Javier Soligó i Melisa Vezhdieva

Fins el 2 de novembre 2025

Castell Palau del Ducs de Medinaceli

Dissabte de 11:30h a 13:30h i de 17:30h a 19:30h.

Diumenge i festiu de 11:30h a 13:30h

VILANOVA D'ALCOLEA – La tendresa com a pràctica

Remedios Zafra

«El malestar bo... no hi ha consciència que ens replantege el nostre lloc en el món que no vaja precedida d'un cert trasbals, d'una certa pertorbació.»

Hi ha llocs on la vida es desplega amb més fragilitat, i és precisament allà on la tendresa pot esdevenir una pràctica radical. En molts pobles, les extensions mecàniques —com caminadors, cadires de rodes, carrets de la compra o cotxets infantils—, sovint desatesos, dibuixen coreografies quotidianes que connecten vides que d'altra manera potser no es mirarien.

Aquestes trobades aparentment mecàniques són, en realitat, formes d'escolta activa i de reconeixement mutu. Així, la cura deixa de ser un acte individual i invisible per convertir-se en una pràctica col·lectiva, en una política del quotidià que sosté i renova els vincles.

Les pràctiques artístiques, per la seva capacitat de visibilitzar allò que sol restar a l'ombra, poden convertir aquests gestos en actes de resistència i transformació: fer visibles les vides, els ritmes, les necessitats; reivindicar el dret a dependre, a ser cuidat i a cuidar. En aquest context, l'art esdevindrà un pont d'interdependència, on la convivència no s'imposa sinó que es negocia, s'escolta i es construeix a través de la presència compartida.

María Avariento

(Vilanova d'Alcolea) Artista i professora ajudant doctora a l'UJI, especialitzada en didàctica de l'expressió plàstica. Doctora en Educació i llicenciada en Belles Arts, combina la docència amb una pràctica artística centrada en el gravat i la ceràmica, on explora la relació entre obra, context i experiència. Participa en exposicions i projectes col·laboratius que integren art i educació, i orienta la seua recerca cap a metodologies basades en les arts, com l'a/r/tografia, amb interès pels estudis de gènere i el context social. Forma part del grup de recerca RAVE i col·labora en projectes d'innovació educativa i cultural.

Vilanova d'Alcolea - Divendres 19 setembre

17:30 h Arribada a Vilanova d'Alcolea

18:00 h **Passejada i Proposta de mediació**

Els mapes i els relats no sols tracen recorreguts físics, sinó també memòries incompletes, records que s'entrecreuen sense sempre coincidir.

19:30 h **Inauguració Projecte 'La tendresa com a pràctica artística' de Maria Avariento**

Caseta de la Báscula

El projecte observa els trajectes quotidians de dues generacions en un poble menut: els xiquets i els jubilats. Sobre un plànol, es dibuixen les línies recorregudes cada dia, fent visibles coincidències i absències. Els camins travessen els mateixos espais, però les relacions circulen en paral·lel.

Les obres mostren com la convivència no sempre implica reconeixement mutu i com les rutines, els silencis i les absències revelen fragilitats en els vincles comunitaris.

MEDIADORES: Marga Cinto i Joan Monfort

21:00 h Sopar - *Els Polos*

00:30 h Allotjament - *La Parreta*

Exposició 'La tendresa com a pràctica artística' de Maria Avariento

Fins el 6 de gener 2026

Lloc: Caseta de la Báscula

Horari de visita: Cita prèvia en l'Ajuntament

VILAFRANCA – Escotar el silenci, obrir els sentits

Byung-Chul Han

«La societat digital provoca l'explosió de la soledat, que s'ha convertit en el gran malestar de la contemporaneïtat.»

La soledat és més que un sentiment; és un malestar social que travessa el món rural com un vent fred, desconnectant les persones i afeblint els vincles que sostenen la vida compartida.

En aquest context, l'art i el gest comunitari esdevenen eines per fer aflorar allò que durant massa temps ha estat silenciats: els dolcs no expressats, les paraules que no van poder ser dites, les històries travessades per la por, la pèrdua o la vergonya. El territori parla a través d'aquestes memòries enterrades, i fer-se'n càrrec no és només un acte de reconeixement, sinó també de responsabilitat col·lectiva.

Obrir esquerdes en la superfície del silenci, fent visibles els malestres heretats i obrint espais per a la reparació simbòlica, resistir la desmemòria i imaginar formes de viure que restablisquen el vincle i la dignitat. Així, la pràctica artística esdevé un lloc d'acollida per a les veus trencades i un camí per reconnectar amb una ruralitat ferida però insumida, capaç encara de sostenir una vida compartida.

Mar Juan Tortosa

(Llocnou d'en Fenollet, 1990) Artista plàstica, investigadora i docent, llicenciada en Belles Arts (UPV), doctora en Art: Producció i Investigació (Excel·lent, Cum Laude) (UPV) i amb un post doctorat: L'art com a eina de comunicació i sensibilització.

El seu treball gira entorn de la comunicació d'històries, relats i reflexions a través del llenguatge plàstic, concretament des del camp de l'escultura articulada amb l'imaginari social, històric i cultural popular; amb la intenció d'articular espais sensibles per a la contemplació, la reflexió i el debat, que generen pensament i posicionament crític amb l'objectiu de fomentar una millora social, política i cultural.

Vilafranca - Dissabte 20 setembre

10:15 h Arribada Vilafranca

11:00 h Inauguració Projecte 'NO-DOL. Presència, esvaïment, anhel incertesa en la lluita feminista espanyola' de Mar Juan Tortosa
Antiga Presó i Sales Gòtiques

El projecte aborda el silenci transgeneracional derivat de la repressió franquista, encara present en democràcia, com a obstacle per a fer dol i construir una societat respectuosa, lliure i feminista. A partir de testimonis i absències, la instal·lació visualitza la ferida oberta a Vilafranca i la manca d'espais de reconeixement per a les històries de repressió imposades a les dones.

MEDIADORES : Óscar Fabregat i Marcos Sánchez

12:00 h Passejada i Proposta de mediació 'Re-presentar el silenci'
Representar és reviure. Reviure és parlar. Parlar és trencar el silenci.

Passejada pel casc antic amb peces de teatre curtes musicalitzades, que trenquen el silenci de les dones represaliades a la dictadura i la postguerra. Per a donar veu, per a evitar que es repetisca la història.

14:00 h Dinar - La Parreta

Exposició 'NO-DOL. Presència, esvaïment, anhel i incertesa en la lluita feminista espanyola' de Mar Juan Tortosa

Fins el 6 de gener 2026

Antiga Presó i Sales Gòtiques

Dimecres, dijous i diumenge de 10h a 13:30h. Divendres i dissabte de 10h a 13:30h i de 16h a 18h. (Consultar a l'Oficina de Turisme)

CÀLIG – La força de la vulnerabilitat

Antonio Méndez

«Només des de la confrontació amb el conflicte i la vulnerabilitat podem generar canvis profunds i duradors.»

Hi haurà dolors que no es veuran, però hi seran. Contractures que es fixaran als músculs com records antics, silencis heretats o tensions que vindran d'allò que mai no s'ha pogut dir. El cos, sovint oblidat, portarà marques invisibles: per allò que haurà carregat, per allò que no haurà trobat espai per expressar. Les emocions reprimides i els conflictes ignorats deixaran petjada en la carn, en forma de nusos, rigideses i tremolors que caldrà reconèixer.

No hi haurà cap voluntat de transcendència, sinó una voluntat d'habitar el gest mínim, el tremolor incòmode, el pes que no marxa. S'hi dibuixarà un paisatge fragmentat de rituals quotidians, on explorarem com perdre'ns entre afectes recurrents i desposseir-nos de tota identitat creativa per viure l'experiència pura del cos afectat. Aquest procés no es pot viure sol, sinó en complicitat amb gent del poble, amb qui es compartirà el pes i la fragilitat.

Santiago Ribelles Zorita

(València, 1977) Performer, gestor cultural i comissari, és llicenciat en Art Dramàtic per l'ESAD de València, i formació en dansa a València, Brussel·les, l'EDDC d'Arnhem. Màster en Producció Artística a la UPV.

La seva pràctica artística combina la dansa, el treball escènic i les accions performatives, amb enfocament en les convencions teatrals, la dansa no codificada i els límits dels del cos i el moviment, mantenint una actitud crítica i reflexiva sobre les arts escèniques.

Javier Erro

(València, 1988) Psicòleg i investigador, és referent en l'activisme en salut mental des d'una perspectiva crítica i comunitària. El malestar suposa un repte social i col·lectiu que hem de abordar ampliant la nostra mirada.

Recentment ha publicat 'El malestar és una altra cosa', un llibre que aprofundix en les arrels socials, polítiques i culturals del sofriment psíquic.

Càlig - Dissabte 20 setembre

17:45 h Arribada a Càlig

18:00 h **Compartir coneixements amb Javier Erro**

Centre de Cultura

El malestar entés, a vegades, com a resultat d'una vida atrapada pel capitalisme, forçada a funcionar, a rendir, a sobreviure sense descans. Explorar com no reduir-lo únicament a una patologia individual, sinó assumir-lo com un terreny polític

19:30 h **Inauguració Projecte 'La força de la vulnerabilitat' de Santiago Ribelles**

Sala Noble de la Torre i Antiga Presó

Les vulnerabilitats que transiten, de manera directa, a través dels gestos quotidians en parlar. La performance que s'activa en la inauguració, intenta aglutinar al mateix temps la tendresa d'aquestes vulnerabilitats i les violències que retenen.

La proposta també ha inclòs una sessió de curtmetratges de directores palestines i una acció poètica comunitària que aborda el malestar pel sofriment del poble palestí.

MEDIADORES : Oriol Corcoles i Manuel Anglés

21:00 h Sopar - *Centre de Cultura*

00:00 h Allotjament - *Casa Rural La Glorieta*

Exposició 'La força de la vulnerabilitat' de Santiago Ribelles

Fins el 12 d'octubre

Sala Noble de la Torre i Antiga Presó

Dimecres, dijous i divendres de 9h a 17h.

Dissabte de 9h a 14h i de 16h a 19h. Diumenges de 9h a 13:30h

09:00 Desdejuni - *Casa de Banys*

Cloenda de l'encontre. Un espai de reflexió compartida per posar en comú les veus de les persones participants, valorar l'experiència viscuda, i recollir aprenentatges, conclusions i propostes per projectar possibles camins de futur.

13:30 h Arribada Castelló

AVAN/05 Compartir malestars, explorar
Seus AVAN/05: Càlig, Geldo, Vilafranca, Vilanova d'Alcolea, Viver
Residències artístiques: del 1 al 17 de setembre 2025
Encontre AVAN/05: 18, 19, 20 i 21 de setembre 2025

Coordinació Tècnica: Ana Sánchez Varela

Registre fotogràfic y audiovisual: Mar Navarro Llombart

Relatoria: Nereu Soto Codoñer

www.espais-avan.org

recerca@espais-avan.org

Instagram: [@espaisavan](#)

X: @espais_avan

Facebook: [AVAN Espais rurals de recerca contemporània](#)

Youtube: [AVAN Espais rurals de recerca contemporània](#)

+34 638 10 56 23 - Rafael Tormo

+34 669 71 71 91 - Ana SV